

Tema 24 (1). La unció dels malalts

Per a un cristià la malaltia i la mort poden ser i han de ser mitjans per santificar i redimir amb Crist. La unció dels malalts ajuda a viure aquestes realitats doloroses de la vida humana amb sentit cristià.

18/12/2010

1. La unció dels malalts, sagrament de salvació i guarició

Naturalesa d'aquest sagrament

La unció dels malalts és un sagrament instituït per Jesucrist, insinuat com a tal en l'Evangelí de sant Marc (cf. Mc 6,13), i recomanat als fidels i promulgat per l'apòstol Jaume: «Està malalt algun de vosaltres? Que faci cridar els preveres de l'Església, i que preguin damunt seu, després d'ungir-lo amb oli en el nom del Senyor. I la pregària de la fe salvarà el malalt, i el Senyor el posarà bo. Si ha comès pecats, li seran perdonats» (Jm 5,14-15). La tradició viva de l'Església, reflectida en els textos del magisteri eclesial, ha reconegut en aquest ritu, especialment destinat a reconfortar els malalts i purificar-los del pecat i les seves seqüeles, un dels set sagraments de la nova llei[1].

Sentit cristià del dolor, de la mort i de la preparació al darrer pas

En el Ritual de la unció i cura pastoral dels malalts s'explica el sentit de la

malaltia de l'home, dels seus patiments i de la mort, tenint en compte el disseny salvador de Déu, i més concretament el valor salvífic del dolor assumit per Crist, el Verb encarnat, en el misteri de la seva passió, mort i resurrecció[2]. El *Catecisme de l'Església catòlica* ofereix un plantejament semblant: «Per la seva passió i mort a la Creu, el Crist donà un sentit nou al sofriment: en endavant pot configurar-nos a Ell i unir-nos a la seva passió redemptora» (*Catecisme* 1505). «El Crist convida els seus deixebles a seguir-lo tot prenent al seu torn la pròpia creu (cf. Mt 10,38). En seguir-lo, adquireixen una mirada nova sobre la malaltia i els malalts» (*Catecisme* 1506).

La Sagrada Escripura indica una estreta relació entre la malaltia i la mort, i el pecat[3]. Però seria un error considerar la malaltia com un càstig pels propis pecats (cf. Jn 9,3).

El sentit del dolor innocent només s'entén a través de la fe, creient fermament en la bondat i la saviesa de Déu, en la seva providència amorosa i contemplant el misteri de la passió, mort i resurrecció de Crist, gràcies al qual va ser possible la redempció del món[4].

Alhora que el Senyor ens va ensenyar el sentit positiu del dolor per realitzar la redempció, va voler guarir molts malalts, tot manifestant el seu poder sobre el dolor i la malaltia i, sobretot, la seva potestat per perdonar els pecats (cf. Mt 9,2-7). Després de la resurrecció envia els apòstols: «En nom meu (...) imposaran les mans sobre els malalts, i es posaran bons» (Mc 16,17-18) (cf. *Catecisme* 1507)[5].

Per a un cristià la malaltia i la mort poden ser i han de ser mitjans per santificar i redimir amb Crist. La unció dels malalts ajuda a viure

aquestes realitats doloroses de la vida humana amb sentit cristià: «En la Unció dels malalts, com es diu ara de l'Extrema Unció, assistim a una amorosa preparació del viatge, que acabarà a la casa del Pare»[6].

2. L'estructura del signe sacramental i la celebració del sagrament

Segons el *Ritual de la unció i cura pastoral dels malalts*, la matèria apta del sagrament és l'oli d'oliva o, en cas de necessitat, un altre oli vegetal[7]. Aquest oli ha d'estar beneït pel bisbe o per un prevere que tingui aquesta facultat[8].

La unció es confereix ungint al malalt al front i a les mans[9]. La fórmula sacramental per la qual es confereix la unció dels malalts en el ritu llatí és la següent: «Per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam adiuvet te Dominus gratia Spiritus Sancti.

Amen. / Ut a peccatis liberatum te
salvet atque propitius allevet.

Amen.» (Que per aquesta santa Unció
i per la seva gran misericòrdia, el
Senyor t'ajudi amb la gràcia de
l'Esperit Sant. Amén. / Perquè,
alliberat dels pecats, et salvi i
bondadosament alleugi les teves
sufreïces. Amén.)»[10].

Com recorda el *Catecisme de
l'Església catòlica*, «és molt
convenient que [la unció dels
malalts] se celebri dintre la missa,
memorial de la Pasqua del Senyor. Si
les circumstàncies ho aconsellen, la
celebració d'aquest sagrament pot
anar precedida del sagrament de la
Penitència i seguida del de
l'Eucaristia. En tant que sagrament
de la Pasqua del Crist, l'Eucaristia
hauria de ser sempre el darrer
sagrament del pelegrinatge terrenal,
el “viàtic” per al “pas” vers la vida
eterna» (*Catecisme* 1517).

3. El ministre de la unció dels malalts

El ministre d'aquest sagrament és únicament el sacerdot (bisbe o prevere)[11]. És un deure dels pastors instruir els fidels sobre els beneficis d'aquest sagrament. Els fidels (en particular, els familiars i amics) han d'encoratjar els malalts a trucar el sacerdot per rebre la unció dels malalts (cf. *Catecisme* 1516).

Convé que els fidels tinguin present que actualment es tendeix a «aïllar» la malaltia i la mort. A les clíniques i hospitals moderns els malalts greus sovint moren en la solitud, encara que es trobin envoltats per altres persones en una «unitat de cures intensives». Tots —en particular els cristians que treballen en ambients hospitalaris— han de fer un esforç perquè no faltin als malalts internats els mitjans que donen consol i alleugen el cos i l'ànima que pateix, i

entre aquests mitjans —a més del sagrament de la penitència i el viàtic — es troba el sagrament de la unció dels malalts.

4. El subjecte de la unció dels malalts

El subjecte de la unció dels malalts és qualsevol persona batejada, que hagi assolit l'ús de raó i es trobi en perill de mort per una malaltia greu, o per la vellesa acompanyada d'una avançada debilitat senil[12]. Als difunts no se'ls pot administrar la unció dels malalts.

Perquè el subjecte pugui rebre els fruits d'aquest sagrament cal la reconciliació prèvia amb Déu i l'Església, almenys amb el desig, inseparablement unida al penediment dels pecats propis i a la intenció de confessar-los, quan sigui possible, en el sagrament de la penitència. Per això l'Església preveu que, abans de la unció, s'administri

al malalt el sagrament de la penitència i la reconciliació[13].

El subjecte ha de tenir la intenció, almenys habitual i implícita, de rebre aquest sagrament[14]. Altrament dit, el malalt ha de tenir la voluntat no retractada de morir com moren els cristians, i amb els auxilis sobrenaturals que es destinen als cristians.

Encara que la unció dels malalts es pot administrar a qui ha perdut els sentits, cal procurar que es rebi amb coneixement, perquè el malalt pugui disposar-se més bé a rebre la gràcia del sagrament. No s'ha d'administrar a aquells que romanen obstinadament impenitents en pecat mortal manifest (cf. CIC 1007).

Si un malalt que va rebre la unció recupera la salut, pot, en cas d'una nova malaltia greu, rebre una altra vegada aquest sagrament i, en el curs de la mateixa malaltia, es pot reiterar

el sagrament si la malaltia s'agreuja (cf. CIC 1004 § 2).

Finalment, convé tenir present aquesta indicació de l'Església: «Quan hom dubta si el malalt ha arribat a l'ús de raó, o si té una malaltia greu o si ja ha mort, cal administrar-li aquest sagrament» (CIC 1005).

5. Necessitat d'aquest sagrament

La recepció de la unció dels malalts no és necessària amb necessitat de mitjà per a la salvació, però no s'ha de prescindir voluntàriament d'aquest sagrament, si és possible rebre'l, perquè seria tant com rebutjar un auxili molt eficaç per a la salvació. Privar un malalt d'aquest ajut podria constituir un pecat greu.

6. Efectes de la unció dels malalts

En tant que veritable i característic sagrament de la nova llei, la unció

dels malalts ofereix la gràcia santificant al fidel cristià; a més, la gràcia sacramental específica de la unció dels malalts té els efectes següents:

— la unió més íntima a la passió redemptora de Crist, per al seu bé i el de tota l'Església (cf. *Catecisme* 1521-1522, 1532);

— el reconfort, la pau i el coratge per vèncer les dificultats i sofriments propis de la malaltia greu o de la fragilitat de la vellesa (cf. *Catecisme* 1520, 1532);

— la guarició de les relíquies del pecat i el perdó dels pecats venials, així com dels mortals en cas que el malalt estigués penedit però no hagués pogut rebre el sagrament de la penitència (cf. *Catecisme* 1520);

— el restabliment de la salut corporal, si és la voluntat de Déu (cf.

Concili de Florència: DS 1325;
Catecisme 1520);

— la preparació per al pas a la vida eterna. En aquest sentit el *Catecisme de l'Església catòlica* afirma el següent: «Aquesta gràcia [pròpia de la unció dels malalts] és un do de l'Esperit Sant que renova la confiança i la fe en Déu i dóna forces contra les temptacions del maligne, temptació de desànim i d'angoixa de la mort (cf. He 2,15)» (*Catecisme* 1520).

Ángel García Ibáñez

Bibliografia bàsica

Catecisme de l'Església catòlica
1499-1532.

Lectures recomanades

Joan Pau II, carta apostòlica *Salvifici doloris*, 11-II-1984.

P. Adnès, *L'Onction des malades. Histoire et théologie*, FAC-éditions, París 1994, p. 86 (trad. it.: *L'Unzione degli infermi, Storia e teologia*, Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo, Milan 1996, p. 99).

F. M. Arocena, «Unción de enfermos», a C. Izquierdo (dir.), *Diccionario de Teología*, Eunsa, Pamplona 2006, p. 983-989.

.....

[1] Cf. DS 216, 1324-1325, 1695-1696, 1716-1717; *Catecisme* 1511-1513.

[2] Cf. *Ritual de la unción i cura pastoral dels malalts*. «Advertiments previs» 1-2.

[3] Cf. Dt 28,15; Dt 28,21-22; Dt 28,27; Sl 37 (38),2-12; Sl 38 (39),9-12; Sl 106 (107),17; Sv 2,24; Rm 5,12; Rm 5,14-15.

[4] «El Crist no solament es deixa tocar pels malalts, sinó que fa seves les misèries d'ells: “Ell prengué les nostres malalties i es carregà amb els nostres mals” (Mt 8,17; cf. Is 53,4).

[...] A la Creu, el Crist prengué sobre seu tot el pes del mal (cf. Is 53,4-6) i llevà el “pecat del món” (Jn 1,29), del qual la malaltia no és més que una conseqüència» (*Catecisme* 1505).

[5] El dolor, per si mateix, no salva, no redimeix. Només la malaltia viscuda en la fe, en l'esperança i en l'amor a Déu, només la malaltia viscuda en unió amb Crist, purifica i redimeix. Llavors Crist ens salva no del dolor, sinó en el dolor, transformat en oració, en un «sacrifici espiritual» (cf. Rm 12,1; 1Pe 2,4-5), que podem oferir a Déu unint-nos al sacrifici redemptor de Crist, actualitzat en cada celebració de l'eucaristia perquè nosaltres puguem participar-hi.

A més, convé considerar que «forma part del mateix pla de la divina Providència que l'home lluiti virilment contra qualsevol malaltia i cerqui amb tot l'interès el bé de la salut, a fi de poder complir la seva missió en la societat i en l'Església, amb tal que estigui sempre disposat a completar el que falta a la passió de Crist per a la salvació del món, mentre espera l'alliberament de tota la creació en la glòria dels fills de Déu (cf. Col 1,24; Rm 8,19-21)» (*Ritual de la unció i cura pastoral dels malalts*. «Advertiments previs» 3).

[6] Sant Josepmaria Escrivà, *És Crist que passa* 80.

[7] Cf. *Ritual de la unció i cura pastoral dels malalts*. «Advertiments previs» 20; Concili II del Vaticà, const. *Sacrosactum concilium* 73; Pau VI, const. apost. *Sacram unctionem infirmorum*, 30-XI-1972, AAS 65 (1973) 8.

[8] Cf. *Ritual de la unció i cura pastoral dels malalts*. «Advertiments previs» 21. En aquest advertiment previ també s'indica, de conformitat amb el CIC 999, que qualsevol sacerdot, en cas de necessitat, pot beneir l'oli per a la unció dels malalts, però dins la celebració.

[9] Cf. *ibid.*, «Advertiments previs» 23. En cas de necessitat n'hi hauria prou de fer una sola unció al front o en una altra part convenient del cos (cf. *ibid.*).

[10] *Ritual de la unció i cura pastoral dels malalts*. «Advertiments previs» 25; cf. CIC 847 § 1; *Catecisme* 1513. Aquesta fórmula es distribueix de manera que la primera part es diu mentre s'ungeix el front i la segona mentre s'ungeixen les mans. En cas de necessitat, quan només es pot fer una unció, el ministre pronuncia simultàniament la fórmula sencera (cf. *Ritual de la unció i cura pastoral*

dels malalts. «Advertiments previs» 23).

[11] Cf. CIC 1003 § 1. Ni els diaques ni els fidels laics poden administrar vàlidament la unció dels malalts (cf. Congregació per a la Doctrina de la Fe, *Nota sobre el ministre del sagrament de la unció dels malalts*, «Notitiae» 41 (2005) 479).

[12] Cf. Concili II del Vaticà, const. *Sacrosanctum concilium* 73; CIC 1004-1007; *Catecisme* 1514. Per tant, la unció dels malalts no és un sagrament per a aquells fidels que simplement han arribat a l'anomenada «tercera edat» (no és el sagrament dels jubilats), ni tampoc és un sagrament només per als moribunds. En el cas d'una operació quirúrgica, la unció dels malalts es pot administrar quan la malaltia, que és el motiu de l'operació, posa en perill la vida del malalt.

[13] Cf. Concili II del Vaticà, const.
Sacrosanctum concilium 74.

[14] El CIC recull un cànon amb aquest propòsit: «Aquest sagrament ha de ser conferit als malalts que, quan tenien les plenes facultats, l'haurien demanat, almenys implícitament» (cànon 1006).

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/resum-de-
fe-cristiana-24-1-la-uncio-dels-malalts/
\(09/08/2025\)](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/resum-de-fe-cristiana-24-1-la-uncio-dels-malalts/)